

Geloven in Fryslân

programma voor 2023-2024

Afbeelding van het schilderij 'Boerderij met koolzaad' van Jentsje Popma

Cursus 'Geloven in Fryslân'

Over geloven en theologie in de Friese context.

Een project van Stifting Krúspunt - Frysk Oekumenysk Platfoarm

Beschrijving

In deze cursus wordt gereflecteerd op de situatie van kerk en geloof in de (historische) context van Friesland. Aan de hand van de bestaande theologische vakken (historisch, Bijbels, systematisch en praktisch) wordt de cursist door middel van een verkenningstocht ingewijd op het terrein van geloven en theologie in de Friese context. De vraag in hoeverre de Friese taal en cultuur een eigen plek in kerk en theologie hebben, hebben gehad en verdienen, vormt het hermeneutische kader van de cursus. Vragen over de relatie tussen evangelie en cultuur komen dus steeds terug: taal, cultuur, geschiedenis, landschap, geloof en spiritualiteit. De cursus wordt gehouden bij Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de cursusedagen in een vast ritme van 'ora et labora' plaatsvinden. Daarmee heeft deze verkenningstocht niet alleen een cognitief maar ook een persoonlijk-spiritueel karakter. De cursusedagen bestaan uit een hoorcollege in de ochtend en een werkcollege in de middag. De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden. Aan de deelname aan de introductiemorgen zijn geen kosten verbonden.

Doelstelling

Het doel van de cursus is dat de deelnemers:

- meer zicht krijgen op geloof/kerk/theologie in de Friese context,
- ervaren hoe 'het evangelie is/wordt ondergedompeld in de Friese cultuur',
- de Friese context kunnen verdisconteren in de concrete werksituatie
- kunnen reflecteren op de betekenis fan de Friese context voor de theologie,
- in een setting van rust en verstillig reflecteren op werk en leven.

Competenties

De cursus draagt bij aan: (overgenomen uit het accreditiekader van de PThU):

1. Hermeneutische bekwaamheid. Het vermogen om methodisch, bereflecteerd en vernieuwend teksten, tradities, verhalen en praktijken in hun contexten en wisselwerkingen te lezen, te interpreteren, te verstaan en te vertolken en zichzelf hierbij te laten lezen, interpreteren, verstaan en vertolken.
4. Verbindende bekwaamheid. Het vermogen om in interactionele situaties verbindingen te leggen tussen cultuur en kerk, tussen traditie en dagelijks leven, tussen de plaatselijke kerk en de catholica.
6. Missionaire bekwaamheid. Het vermogen om a. te communiceren met mensen van fundamenteel verschillende achtergronden en levensbeschouwingen; b. eigen overtuigingen en geloof te verwoorden en te verkondigen in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

Doelgroep

Voor theologen (pastoraal werkers, predikanten en priesters) die zich willen verdiepen in de Friese context van geloven, kerkgemeenschap en theologie.

Aantal studiepunten: 2 of 4 ECTS

Er worden 4 studiedagen aangeboden. Inclusief de verplichte literatuur staat dat voor 56 uren (2 ECTS).

Daarna volgt de mogelijkheid tot het schrijven van een artikel in relatie tot de thematiek van de cursus. Dit proces wordt begeleid door de cursusleiding d.m.v. twee intervisiebijeenkomsten waarin de opzet en de voortgang van het artikel worden besproken. Ook dit proces staat voor 56 uren/2 ECTS. Het artikel (2000 – 3000 woorden) kan gepubliceerd worden op de website van Krúspunt en eventueel in een tijdschrift.

Toetsing

De deelnemers hebben aanwezigheidsplicht en schrijven iedere cursusdag een reflectieverslag. De deelnemers die een artikel schrijven worden begeleid en beoordeeld door de cursusleiding. De cursus Leauwe yn Fryslân wordt georganiseerd door de Stifting Krúspunt. De organisatie is in handen van dr. Alex Riemersma, dr. Liuwe Westra, ds. Tytsje Hibma en ds. Hinne Wagenaar. De laatste twee verzorgen de coördinatie van de cursus.

Locatie

De locatie en setting voor de cursus is Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de studiedagen tegelijk ook kloosterdagen zijn. Het vaste ritme van de woensdagen is:

- 9.15 Inloop
- 9.30 Morgengebed
- 10.00 Koffie/thee met kleaster-koeke
- 10.30 Programma deel 1
- 12.00 Kleaster-maaltijd in 'Het Wapen van Baarderadeel'
- 12.45 Kleaster-kuier
- 14.15 Programma deel 2
- 15.45 Korte afsluiting van de dag
- 16.00 Afscheid en vertrek

Kosten van de cursus

Deel 1: Basis cursus (4 studiedagen, 2 ECTS)	€ 500,00
Deel 2: Intervisie en artikel (2 ECTS)	€ 150,00
Aanschaf: Hinne Wagenaar, <i>Op ús eigen wize</i> (Bornmeer 2015)	€ 22,50

Docenten

- Alex Riemersma is voorzitter van de Stichting Nijkleaster en was voorheen lector Fries & Meertaligheid in Onderwijs en Opvoeding aan de NHL Stenden hogeschool
- Liuwe Westra is gastonderzoeker bij de Fryske Akademy en Tresoar en voorzitter van Krúspunt
- Hinne Wagenaar is pionier-predikant voor Nijkleaster en voorheen voorzitter van Krúspunt

- Tytsje Hibma is predikante in Arum-Kimswert en tot voor kort practicumdocent Opleiding Geestelijke Begeleiding PThU

Programma studiedagen

De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden.

Jaargang 2023 – 2024:

Inspiratiedag op zaterdag 2 september 2023 9.30-15.30 in Jorwert

Op deze dag voor belangstellenden en aankomende cursisten kunt u proeven van de sfeer en inhoud van Leauwe yn Fryslân. De dag verloopt in het ritme van Nijkleaster, met ochtendgebed en kleasterkuier. Er is informatie over de aankomende cursus en 3 oud-cursisten vertellen over hun ervaringen met de cursus en het door hen geschreven artikel. Ook is er ruimte voor een kort bezoek aan klooster Westerhûs.

Dag 1. Historische theologie (25 oktober 2023)

Thema: **Bernard Smilde: dichter, drammer, vertaler.** De idealen van een Fries Beweger in de Gereformeerde Kerken en de oecumene. Zijn betekenis voor de Nije Fryske Bibeloersetting en het Lieteboek foar de Tsjerken (1978) en hoe dat verder ging. Docent: dr. Liuwe Westra

Dag 2. Bijbelse theologie (22 november 2023)

Thema: **God is niet ver weg.** Over de betekenis van Paulus' woorden voor de Areopagus in Handelingen 17: "Het was Gods bedoeling dat ze hem zouden zoeken en hem al tastend zouden kunnen vinden, aangezien hij van niemand van ons ver weg is. Want in hem leven wij, bewegen wij en zijn wij. Of, zoals ook enkele van uw eigen dichters hebben gezegd: "Uit hem komen ook wij voort." Naar aanleiding van hoofdstuk 9 uit het boek *Op ús eigen wize. Sân ferhalen út it boek Hannelingen oer taal en kultuer.* Docent: drs. Hinne Wagenaar

Dag 3. Systematische theologie (10 januari 2024)

Thema: **Gemeenschap der heiligen, vergeven van zonden.** Hoe heilig is de Friese 'mienskip'? Bestaan er typisch Friese zonden? Een theologische lezing van de Friese boerenroman. Docent: dr. Liuwe Westra

Dag 4. Praktische theologie (7 februari 2024)

Thema: **Heilige onrust - pelgrimeren in Fryslân.** In Fryslân wordt veel gewandeld, ook over oude en nieuwe pelgrimspaden. In 2017 kwam het boek 'Heilige onrust' uit van Frits de Lange, over de pelgrimage naar het hart van de religie. Op deze dag verkennen we de pelgrimspaden van Fryslân en de betekenis van het pelgrimeren voor ons geloven en kerk-zijn. Docent: drs. Tytsje Hibma